

Nr 325

Av herrar Cassel och Darlin, om sänkning av bolagsskatten.

Det har tidigare kunnat konstateras, att produktionsökningen inom landet, vare sig man ser endast på industriproduktionen eller på den samlade bruttonationalprodukten, under 1950-talet undergått en väsentligt mindre ökning per år än under t. ex. femårsperioden 1946—1951. För bruttonationalprodukten har den genomsnittliga årliga ökningen varit föga mer än hälften av vad den var under nyssnämnda efterkrigsperiod.

Det kan också konstateras att den minskade produktionsökningen åtminstone till tiden sammanfaller med den serie av åtgärder som från statsmakternas sida vidtagits för att skärpa företagsbeskattningen. För vår del har vi den uppfattningen att det även föreligger ett direkt orsakssammanhang.

Den senaste skärpningen för företagen på den direkta beskattningens område företogs 1955. Då höjdes den statliga skatten för aktiebolag och ekonomiska föreningar med 25 %. Finansministern har räknat med, att denna skatteökning skulle föranleda en inkomstökning för staten på 275 milj. kr. Sedan taxeringsutfallet för taxeringsåret 1957 numera är klart, torde man kunna konstatera att finansministerns beräkningar varit alldeles för optimistiska. I följande sammanställning återges för taxeringsåren 1953—1957 dels den för svenska aktiebolag framkomna beskattningsbara inkomsten, dels den på grundval härav uträknade statsskatten.

Taxeringsår	Beskattningsbar inkomst milj. kr.	Uträknad skatt milj. kr.
1953	2 128	835
1954	2 413	943
1955	2 646	1 046
1956	2 623	1 156
1957	2 294	1 118

Skatteskarpningsen för aktiebolagen trädde i princip i kraft den 1 juli 1955. Dess första verkningar kan alltså utläsas ur siffrorna för taxeringsåret 1956. Helt har höjningen slagit igenom för taxeringsåret 1957. Det framgår av sammanställningen, att en förhållandevis ganska betydande ökning av den beskattningsbara inkomsten förelegat under de två närmaste inkomståren före 1955. Sedan dess har den beskattningsbara inkomsten nedgått, i särskilt hög grad för inkomståret 1956. Den uträknade skatten har därigenom kommit att ökas väsentligt mindre än skattesatsen skulle kun-

nat föranleda. Taxeringsåret 1957 ligger sålunda den uträknade skatten endast 72 milj. över siffran för taxeringsåret 1955. Denna ökning motsvarar 7 % på 2 år. Det är ovisst om man behövt räkna med nämnvärt lägre intäkt för statsverket om aktiebolagsskatten inte höjts.

Motiveringen för de olika skärpningarna av företagsbeskattningen fr. o. m. 1951 har oavslått varit att de skulle medverka till ekonomisk stabilitet. Då levnadskostnaderna i Sverige sedan 1950 stigit med mer än 40 % — mer än i flertalet övriga västeuropeiska länder — har den förda skattepolitiken uppenbarligen misslyckats när det gäller att bevara penningvärdet. Utöver att verka starkt dämpande på produktionsökningen och därmed på möjligheterna till standardökning har skatteskräpningarna åstadkommit en högst betydande omkostnadsökning för det svenska näringslivet. Främst har detta påverkat våra exportindustriers möjligheter att konkurrera på utlandsmarknaderna. Men även på den inhemska marknaden börjar konkurrensen utifrån göra sig alltmer gällande.

Då resultatet sålunda blivit i hög grad negativt och då — vad höjningen av den direkta bolagsskatten beträffar — det även från fiskalisk utgångspunkt inte torde ha uppstått någon egentlig vinst, bör det vara högst angeläget att nu ta upp frågan om företagsbeskattningen i dess helhet till ny prövning. Enligt vårt bedömande skulle lättnader på detta område verkamt kunna bidra till att dämpa inflationstendenserna i vårt samhälle. De skulle även bidra till att minska de risker för sysselsättningen som nu börjar hota. För vår del vill vi såsom en första åtgärd i riktning mot en lindring av företagsbeskattningen förordna en återgång till de skattesatser för aktiebolag och ekonomiska föreningar som gällde innan skärpningen 1955, alltså en sänkning till 40 % för aktiebolag och 32 % för ekonomiska föreningar. Hur stort skattebortfall som de av oss föreslagna sänkningarna av skattesatsen kan komma att medföra är givetvis vanskligt att bedöma. För vår del finner vi det emellertid sannolikt att inkomstminskningen för staten i vart fall icke kommer att uppgå till 80 milj. kronor för helt år.

I denna motion förordar vi att sänkningen skall träda i kraft den 1 januari 1959 och tillämpas vid 1959 års taxering. Det slutliga ställningstagandet beträffande tidpunkten för ikraftträdandet måste emellertid anstå till längre fram under våren då budgetläget bättre kan överblickas.

Under återopande av det anförda hemställer vi,
att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härigenom förordnas att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

10 §.

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska — — — 1 mom.:

fyrtyo procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiötva procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, — — — inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna under a) och c) här ovan skall iakttagas, att därest försäkringsanstalt driver jämväl annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, skatten skall beräknas enligt bestämmelsen under c) allenast beträffande den del av anstaltens beskattningsbara inkomst, som efter förhållandet mellan den skattepliktiga nettointäkten av livförsäkringsrörelsen och anstaltens sammanlagda skattepliktiga nettointäkt belöper å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1959.

Stockholm den 26 januari 1958

Leif Cassel

Gösta Darlin